

عنوان مقاله:

اثربخشی بازی درمانی مبتنی بر مدل شناختی رفتاری بر مشکلات رفتاری و مهارت های اجتماعی کودکان پیش دبستانی با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی

محل انتشار:

فصلنامه آرشو توانبخشی، دوره 19، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

Mohammad Ashori - Department of Psychology and Education of Children With Special Needs, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Fatemeh Dallalzadeh Bidgoli - Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran

خلاصه مقاله:

هدف اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی به عنوان یکی از شایع ترین اختلال ها شناخته شده است که یکی از دلایل اصلی ارجاع کودکان به کلینیک ها به خاطر مشکلات رفتاری است. کودکان با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی، علاوه بر مشکلات رفتاری و اجتماعی، با والدین، برادران و خواهران و معلمان هم مشکل دارند. ماهیت پایدار طرد اجتماعی به آسانی سبب انزوای اجتماعی می شود. در نتیجه کودکان و بزرگ سالان با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی، دوستان کمی دارند. اگرچه آن ها ناامید هستند، ولی می خواهند مورد دوست داشتن قرار گیرند. آن ها با جور شدن تلاش می کنند تا دوستانی پیدا کنند، ولی تلاش آن ها، شانس شان را برای تعامل با دیگران به حداقل می رساند و چرخه معیوبی را ایجاد می کند. به نظر می رسد بازی درمانی بتواند مشکلات رفتاری کودکان با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی را کاهش دهد و مهارت های اجتماعی آن ها را بهبود بخشد. بازی یکی از روش های درمان کودکان با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی است، چراکه این کودکان با مشکلاتی در رفتار و مهارت های اجتماعی مواجه هستند. پژوهش حاضر به منظور بررسی اثربخشی بازی درمانی مبتنی بر مدل شناختی رفتاری بر مشکلات رفتاری و مهارت های اجتماعی کودکان پیش دبستانی با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی در شهرستان آران و بیدگل انجام شد. روش بررسی این پژوهش، یک مطالعه نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون و گروه شاهد بود. در این پژوهش ۳۰ پسر ۵ تا ۶ ساله با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی شرکت داشتند که به روش نمونه گیری در دسترس از مراکز پیش دبستانی شهرستان آران و بیدگل انتخاب شده بودند. آزمودنی ها به دو گروه ۱۵ نفری آزمایش و شاهد تقسیم شدند. گروه آزمایش، بازی درمانی مبتنی بر مدل شناختی رفتاری را در ۱۲ جلسه دریافت کردند، در حالی که به گروه شاهد این آموزش ارائه نشد. ابزارهای استفاده شده در این پژوهش پرسش نامه مشکلات رفتاری راتر-فرم والدین (۱۹۷۵) و مقیاس درجه بندی مهارت های اجتماعی گرشام و الیوت (۱۹۹۰) بود. والدین پرسش نامه مشکلات رفتاری راتر و معلمان مقیاس درجه بندی مهارت های اجتماعی گرشام و الیوت را برای آزمودنی ها در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون تکمیل کردند. اطلاعات به دست آمده از پرسش نامه، قبل و بعد از مداخله با استفاده از تحلیل کوواریانس چندمتغیری و نسخه ۲۳ نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. یافته ها در ابتدا مفروضه های طبیعی بودن و همگنی واریانس و کوواریانس متغیرها ارزیابی شد. آزمون کلموگروف اسمیرنوف حاکی از آن بود که همه متغیرها طبیعی هستند ($P>0.05$). آزمون باکس هم فرض همگنی واریانس و کوواریانس را تایید کرد. بنابراین مفروضه های آزمون آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیری برقرار است و می توان برای تجزیه و تحلیل داده ها از این آزمون آماری استفاده کرد. نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری نشان داد بازی درمانی مبتنی بر مدل شناختی رفتاری اثر معناداری بر مشکلات رفتاری و مهارت های اجتماعی کودکان با اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی داشت ($P<0.0001$). همچنین نتایج بیانگر اثر معنادار بازی درمانی مبتنی بر ...

کلمات کلیدی:

Play therapy, Behavioral problems, Social skills, Attention deficit hyperactivity disorder

بازی درمانی، مشکلات رفتاری، مهارت های اجتماعی، اختلال نارسایی توجه-بیش فعالی

